

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

3.ª ÈPOGA. BARCELONA, MARÇ I ABRIL, 1919. ANY II — NÚMS. 3-4

SECCIÓ OFICIAL

SESSIÓ CIENTÍFICA DEL DIA 6 DE MARÇ DE 1919

*Presidència del Rvnd. Dr. Marian Faura i Sans, Pvre.
Conservador del Museu*

Amb assistència dels membres i socis senyors: Broquetas, Codina, Faura, Font Quer, Haas, Maluquer (S.), Mas de Xaxars, Rubió, Sagarra, Vilaseca i Zariquiey, reunits en el local social, del Palau de la Generalitat Catalana, s'obra la sessió, actuant de President a preg dels presents el Dr. Faura i Sans, i de Secretari el senyor Codina, per absència del P. Barnola i Maluquer (Joaquim) respectivament, a les 18.45.

El Sr. Codina llegeix una carta del Rvnd. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J., excusant la seva assistència per trobar-se a Girona per assumptes professionals i demanant fassen constar en nom seu el condol per la pèrdua del Dr. Almera (a. c. s.)

Seguidament pren la paraula el Dr. Faura, qui en un sentit parlament fa un resum de la tasca portada a cap pel malaguanyat mestre i plorat membre d'aquesta Institució Dr. En Jaume Almera i Comes, glòria de Catalunya, mort en la plenitud i maduresa del seu treball. Deixa al Seminari Conciliar de Barcelona tot lo de Geologia de la seva biblioteca, que és important, sobretot en quant a lo que rebé de l'estranger que no és poc. El Dr. Faura s'encarrega de dar la nota de les publicacions llurs i el senyor Vilaseca, soci adjunt, presenta una nota necrològica.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Scaphoschema poupillieri *Rech. nou per a Catalunya*.—El Senyor Zariquiey presenta el *Scaphoschema poupillieri* *Rech.* (COL. SCAPHIDIIDAE) espècie interessant capturada per ell a Can Tunis, IV. 18, de la qual sols existeix un exemplar espanyol en el Museu de Ciències Naturals de Madrid, provinent de Sevilla. L'exemplar ha sigut determinat pel jove entomòleg d'aquell Museu C. Bolivar. Reiche va descriure'l en els An. de la Soc. Ent. de Fr. 1864, p. 238; el tipus es d'Alger.

Datos sobre la fauna malacològica de la Albufera de Alcudia (Mallorca).—Diu el Dr. Haas: Datos más exactos hasta ahora: José Maluquer, Anuari Junta Cienc. Nat. Barcelona, 1917, p. 616, que cita 16 espècies, que tal vez pueden reunirse en 14. El Dr. A. Gandolfi Hornyold, de Ginebra, encontró en el intestino de una anguila, además de 3 especies ya citadas, las 2 siguientes, que aumentan a 18, o sea a 16, el número de los caracoles de agua dulce de la Albufera de Alcudia: *Planorbis (Gyraulus) albus* Müll. y *Amnicola balearica* Pal.

Rhombunio littoralis de la desembocadura del Ebro.—El mateix doctor Haas comunica verbalment: Escasas eran las náyades que hasta poco se conocían de la parte catalana del Ebro. De cerca de la frontera aragonesa, es decir de Mequinenza, había señalado yo unas cuantas especies, y, hace tres meses, pude también citar la *Margaritana auricularia* Spglr., mayor especie de las náyades de la península ibérica, de Ribarroja, provincia de Tarragona. Pero en el delta del Ebro, donde encontrarían muy buenas condiciones de vida las conchas de agua dulce en las muchas acequias que por allí existen, no se había señalado ninguna especie de unions o de anodontas. Fué el domingo pasado cuando el Sr. Soler y Pujol encontró en el mercado de San José unos ejemplares de *Rhombunio littoralis* Lam., procedentes de San Carlos de la Rápita, en el Puerto de los Alfaques, cerca de Tortosa. El Museo de Cataluña ha adquirido estas conchas, que han aumentado notablemente nuestros conocimientos de la distribución geográfica de las náyades en Cataluña.

Troballa de Melanteri (sulfat ferrós o caparrós verd natural) sota San Bartomeu de la Cuadra.—El Sr. Codina comunica en nom del Reverend P. de Barnola, S. J., la troballa el 27. II. 19 per aquest senyor de *Melanteri* (sulfat ferrós o caparrós verd natural) en forma estalagmítica, en una mina abandonada de pizarres grafitiques i ampelitiques sota Sant Bartomeu de la Cuadra.

Després de llegir el Sr. Rubió un treball «Notes per a un estudi de la flora del Montsant» i de fer present a la Institució el Sr. Zariquiey de qualques insectes (Lepidòpters, Himenòpters, Dípters, Ortòpters, Hemípters i Coleòpters) de Fernando Póo, aplegats per negres indígenes, s'aixeca la sessió a les 19,30.

En vista de l'anormalitat de les circumstàncies per que venia atrevessant nostra capital, proposà el senyor President a'n el senyor Secretari que vei-gés de reunir els membres i socis residents a Barcelona en el local social, per a la sessió ordinària del corrent; que ell convocaria als de Sarrià, per a tenir-la en el Laboratori Biològic del Col·legi de Sant Ignasi.

SESSIÓ CIENTÍFICA DEL 3 D'ABRIL DE 1919 A SARRIÀ

Presidència del Rvnd. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.,
President

Amb assistència dels membres P. Barnola, senyors Codina, P. Pujiula, i soci senyor Marquès, reunits en la Biblioteca del Laboratori Biològic de Sarrià, actuant de Secretari el senyor Codina, el President obre la sessió a les 18^h30, donant compte de la resolució presa, degut a l'anormalitat extrema de les circumstàncies.

El Secretari accidental dona compte de l'acta de la sessió anterior, fent-se pels presents alguns comentaris, com sobre la troballa de la *melantherita*, de que el President mostrà exemplars, sobre els treballs dels nous socis... esperant que torni la normalitat que tan endarrerides ens té nostres publicacions, per deficiències ben involuntàries de la Junta y Comissió de publicacions.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Muscínies del llac i les Estunes de Banyoles i de Gavà.—El P. Barnola comunica que havent pogut disposar de contadíssim temps per a una exploració briològica a Banyoles, el 8 de Març, qual resultat espera publicar més endavant completament, avença avui la cita de les següents «Hepàtiques», que afeixir a la llista de les publicades en nostre BUTLLETÍ de Juny de 1916 (pàg. 85): *Pellia calycina* Nees., en plena fructificació, *Marchantia paleacea* Bert., *Conocephalum conicum* (L.) Necker, totes en els voltants aparedats del llac; la darrera escasa; en les «Estunes» la var. *Rossettiana* Mass. de la *Lejeunea calcarea* Lib., i la *microphylla* Nees. de la *Frullania dilatata* Dum., amb quelques peus fructifiquen. De les «Molses», que té en estudi, pot avançar la troballa, en les Estunes, de *Trichostomum Bambergeri* Schf., espècie nova per a la Flora ibèrica.—El 23 del corrent, en excursió a la vessant ponentina de Brugués, terme de Gavà, i pels voltants de Can Vinyes, de la Sentú (doncs la pluja no'l permeté estendre's